

۱۶ زندگی ایران

تکمیلی

ظرفیت‌های ناشناخته‌فهرج

فهرج یکی از شهرستان‌های محروم استان گرم و خشك کرمان به‌شمار می‌رود؛ در شرقی‌ترین نقطه این استان، کویر مرکزی ایران و با جمعیتی حدود ۶۸ هزار نفر طبق سرشماری سال ۹۰، شغل بیشتر مردم این شهرستان کشاورزی است و اصلا یکی از قطب‌های کشاورزی و سومین تولیدکننده خرما در استان کرمان به شمار می‌رود. دمای گاهی بالای ۵۰ درجه و خساست آسمان کرمان و خشکسالی اما سال‌هاست شده بلای جان نخلستان‌ها، آن‌قدر که محصولشان را کم بار کند و دچار خشکیدگی، توفان و گردوغبار هم‌که از سر مردم این دیار دست برنمی‌دارد، مثل همین روزها که آسمان فهرج و ریگان و چند شهر دیگر شرق کرمان را تیره و تار کرده و راه‌ها را بسته و مردمانش را خانه‌نشین کرده.

جواب زن و فرزند را اما نمی‌شود با دست خالی داد، شاید باید تن به هر کاری داد، مثل فرستادن کودکان برای بنزین‌فروشی به ماشین‌های سنگین عبوری در کنار جاده‌ها، حالا درششان را هم بتوانند در کنارش بخوانند یا نه، به کنار، تصادف با ماشین‌های عبوری پرسرعت اما یکی از خطرانی‌است که این کودکان را تهدید می‌کند، اما کم نیستند کودکان دانش‌آموزی که در طعمه حریق ظرف‌های حامل سوخت گر گرفته و از زندگی ساقط شده‌اند. شاید مسؤولان درمانده‌اند که با این شهرستان محروم و بدون زیرساخت چه کنند تا آمار بیکاری‌اش پایین بیاید و مردمانش مجبور نباشند تن به هر کاری بدهند و زندگی‌شان را کف دست گیرند. اما بد نیست بدانند فهرج هم مثل همه مناطق کشورمان، جاذبه‌های گردشگری دارد مثل میل نادر اثر دوران سلجوقی و قلعه تاریخی برج معاذ دوران ساسانی که می‌توان با آماد سازای و معرفی آنها و همچنین معرفی طبیعت و آسمان پرستاره کویر، خیل گردشگران و پول و اشتغال راه به سمت آن جذب کرد.

تا تماشای نرگس زارهای کازرون

اگر تا امروز برای روزهای پایانی هفته خود برنامه‌ای نچیده‌اید، پیشنهاد ما به شما، سفر به نرگس زارهای جره و بالاده شهرکازرون است؛ شهری در استان فارس که در زمستان هر سال به غایت تماشایی می‌شود و عطر نرگس‌هایش به‌ویژه نرگس شهلای، هوش از سر می‌برد. اتفاقا به همین مناسبت، اداره کل

روایتی از ماجرای تلخ سوختگی کودکان کار کرمانی به‌خاطر بنزین‌فروشی

سوختن با بنزین برای نان

نیمی از پوست صورت به همراه بخش قابل توجهی از بدنش سوخته. گوش‌هایش جمع شده و لب‌هایش را نمی‌تواند روی بگذارد. سوختگی چهره مظلوم و کودکانه‌اش را دستخوش تغییری کرده که تصویرش از جلوی چشم دور نمی‌شود. صدای سرفه‌های متمادی که حکایت از وضعیت نامناسب ریه‌هایش داشت هنوز در گوشم می‌پیچد و باعث می‌شود چهره پژمان پارسای ۱۱ساله و حکایت روزگار سختی که طی سه سال گذشته پراو و خانواده محرومش گذشته را در ذهنم مرور کنم؛ حکایتی که قصه بسیاری از کودکان فقیر و مظلوم منطقه محروم فهرج استان کرمان است؛ کودکانی که برای کمک به معیشت خانواده مجبور به فروش بنزین در کنار جاده می‌شوند و سرنوشت تلخی چشم انتظارشان است.

خانه اجاره‌ای‌شان در یکی از کوچه‌پس‌کوچه‌های محله سلسبیل شهر کرمان واقع شده؛ خانه‌ای با حیاطی کوچک و چند اتاق که پژمان به همراه مادر و برادر خردسالش در یکی از اتاق‌ها زندگی می‌کنند. اتاقی کوچک با ابتدایی‌ترین وسایل زندگی شامل تعدادی ظروف آشپزخانه و یک تلویزیون کوچک قدیمی که در گوشه‌ای از اتاق روی زمین قرار گرفته. با تعارف مریم آبو مادر پژمان در گوشه‌ای از اتاق می‌نشینم تا از سرنوشت تلخ زندگی کودکی خردسال بشنوم که به دلیل فقر و محرومیت همانند تعداد زیادی از کودکان همشهری‌اش در مناطق محروم شرقی استان کرمان مجبور به انجام کارهای سخت و خطرناکی همچون فروش بنزین در کنار جاده می‌شوند تا با اندک درآمد حاصل از آن بتوانند چرخ یک زندگی را به‌کندی بچرخانند. مریم آبو، کتری آب را روی اجاق گاز کوچکی می‌گذارد تا برای من چای آماده‌کند. می‌خواهد گاز را روشن کند و درحالی که چوب کبریت در دست‌انش شعله‌ور می‌شود، از شعله‌های آتشی می‌گوید که بدن فرزند خردسالش را سوزاند. از وضعیت زندگی مردم منطقه نگین کویر فهرج در شرق استان می‌گوید که در فقر و محرومیت زندگی می‌کنند، نگین کویر فهرج که خانواده هفت نفره ما در آن زندگی می‌کند، منطقه‌ای محروم در دل شنزارهای کویر است و وقوع

حکمت قاسم‌خانی

جام‌جم

بیکاری و محرومیت در شهرستان

فهرج استان

کرمان سبب

شده تا بسیاری

از خانواده‌ها

کودکانشان را برای

بنزین‌فروشی راهی

حاشیه جاده‌ها

کنند

طراح:بیژن گورانی

جدول شماره ۵۳۱۲

افقی: ۱) از پرسنل کادر درمان - زیبا و دلپسند - دشنام دادن (۲) مرکز شهرستان تنگستان - ضمد - سارق اماکن شلوغ -۳ مایع شست‌وشوی زخم- ورم - لاشخور (۴) چه‌کسی - شهری در کردستان - تماشایی (۵) نشانه - همان ساتی‌متر است- زیبا کردن چهره (۶) بچه در شکم مادر- پرهیز کردن - سفیدآذری (۷) واحدپول فرانسه- اسب بارکش - طبابت (۸) از اساتید برجسته دوله و مدیران موفق دوبلاژ در سینما و تلویزیون کشور (۹) ابزار - قطار زیرزمینی - قوه حافظه (۱۰) تکرار حرفی - دوستان نزدیک - سراسیمگی (۱۱) از جنگ‌های امام علی(ع) - یافته - آدم گیج راه می‌رود و می‌خورد(۱۲) پاینده - تفریح و هواخوری - آب دهان (۱۳) فنی در کشتی - بی‌رونی - کاشف گردش خون (۱۴) شراره آتش - سرمشق- دالانه (۱۵) نیمه دیوانه - شیره خشکیده گون - ترانه خواب کودک.

عمودی: ۱) رد و بدل کردن توپ میان بازیکنان یک تیم - میهن - انحلال معامله (۲) آزادی - میانچی - سال آذری (۳) درخت همیشه سبز- تجربه شده - روئیدن (۴) چالپوسی - داستان کوتاه - بچه پرتحرک(۵) زیاده‌اشان ساسانی- مقبره‌های عظیم فرارغه مصر باستان- عربان (۶) پانچوت ایتالیا - خوشبوکننده شیرینی - از آتش افروزان (۷) رهن‌دهنده - کودن - سمت چپ (۸) شعور - فصل خورشید- پسوند شباهت (۹) خاکستر - پودر دستگاه پرینتر- تکاپوی بی‌حاصل (۱۰) شیوه - احساسات خود را ابراز نمی‌کند- دانه معطر (۱۱) برج گیلانی‌ها - چین‌های منظم پرده - عددی دو رقمی (۱۲) خبرگزاری قرآنی ایران- وضع

حل جدول عادی شماره ۵۳۱۱

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ا	ب	ا	م	ت	و	ق	ع	ف	ب	ک	ر	ز	ا
۲	ن	ق	م	ا	ن	د	ا	ت	ا	ن	ت	و	ا	ز
۳	ا	ف	ت	ا	ف	ی	و	ر	و	ا	ز	ا	ز	و
۴	ش	ی	ر	ل	ی	ف	ب	ا	د	ه	ن	ا	ز	و
۵	ا	ش	م	ع	ج	ع	ا	ل	ا	ن	ا	د	ا	ز
۶	ی	ا	ی	د	ه	ا	ی	ا	ف	ا	ز	ا	ز	و
۷	د	خ	و	ر	ک	ل	ی	م	ب	د	ب	ا	ز	و
۸	ا	ت	ب	ل	و	ت	ب	ر	ت	د	و	ا	ز	و
۹	ب	ی	م	ی	ر	ز	ا	ف	د	ای	ر	ز	ا	ز
۱۰	ش	ل	ی	ل	ت	س	ر	ف	م	د	ه	ن	ا	ز
۱۱	ن	ک	ی	و	ک	و	ش	ی	ن	د	م	ی	ن	ا
۱۲	ا	ب	ا	ب	ل	ک	ا	ز	ا	و	ا	ن	ا	ز
۱۳	ش	و	ر	ل	و	ا	ی	ر	ا	ن	ا	ز	ا	ز
۱۴	ا	م	پ	و	ل	ش	ا	ی	س	ت	د	ا	ش	ا
۱۵	ن	ی	ت	ن	س	ت	م	د	ه	و	ب	ت	ا	ز

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	س	ر	ا	ز	م	د	و	ل	ا	ب	ط	و	ق	ف
۲	د	ا	س	ر	ب	د	و	ل	ا	ب	و	ا	ز	م
۳	م	س	ت	ه	ل	ک	ت	م	و	ر	ا	ز	م	د
۴	د	س	ر	م	ا	ه	ا	و	ر	ا	ز	م	د	و
۵	ا	س	ی	ا	ه	ا	ر	ا	ک	ی	ر	ی	ا	ز
۶	ع	ش	ا	د	ا	ت	ا	س	ا	ت	و	ق	ع	ف
۷	ت	ه	ن	ی	ت	ک	ا	ب	ت	ا	ف	ا	ز	م
۸	ن	س	ش	ت	ب	ر	ت	د	و	ا	ز	م	د	و
۹	و	ت	و	ا	ت	ب	ی	ا	ف	ا	ز	م	د	و
۱۰	ی	ز	ه	ا	م	ا	م	ی	ا	ب	ی	ا	ز	م
۱۱	د	ا	ی	ن	د	ه	ب	ش	ر	ج	ا	ز	م	د
۱۲	ا	ش	ا	ی	ا	ی	ا	ن	د	ه	و	ا	ز	م
۱۳	ا	ش	م	ا	ی	ا	ن	ا	ز	م	د	و	ا	ز
۱۴	ت	س	ا	و	ی	ا	ب	ی	ا	ی	ا	ز	م	د
۱۵	ه	ن	ر	ش	ف	ا	ز	ل	ا	ب	ر	ف	ت	ا

حل جدول ویژه شماره ۵۳۱۱

حمل - فضایی‌مای بالدار (۱۳) اسکله ماهیگیری چابهار - سرزنش- جایز (۱۴) کم‌وزن - اصرار بر انجام کاری - همسایه لهستان (۱۵) ماهوت یا ک‌کن- لقب امام دهم- بیماری ارثی ناشی از کمبود عامل انعقاد خون.

جدول ویژه

افقی:

۱) شریک غم و غصه دیگری- ستارگان- رایحه (۲) بازگشتن- بئی در عصر جاهلیت - معشوق (۳) بتخانه

نوعی آش سرکه - دریاچه‌ای زیبا

به احترام زمین، زبان اعضای سازمان‌های مردم‌نهاد (سَمَن) عاشق طبیعت این سرزمین پهناور است تا از تلاش‌هایشان درباره حفظ محیط‌زیست بگویند. اندیشه‌های سبز و طبیعت دوست این هفته نیز فعال بودند و جلوه‌های زیبایی

اعضای شورای شهر هم طبیعت دوست می‌شوند

این هفته گروه زیست محیطی صبا و باشگاه کوهنوردی اوج بادرود در برنامه کوهپیمایی خود به کوه گنبد باز نطنز در استان اصفهان و پاکسازی این منطقه توانستند عضو شورای اسلامی شهر بادرود را هم با خود همراه کنند.

کرمانشاهی‌های طبیعت‌دوست

دانش‌آموزان یکی از دبستان‌های ثلاث باباجانی کرمانشاه در هفته گذشته آموزش‌های مربوط به تفکیک کاغذهای باطله از سایر زباله‌ها را فراگرفتند. طبیعت اطراف این شهر هم توسط طبیعت‌دوستان از زباله پاکسازی شد.

اجرای تور محیط‌زیستی در لرستان

یک تور گردشگری طبیعی در لرستان توسط تور گردشگری بلوط برگزار شد و ۱۰ گردشگر کرمانشاهی که به خرم‌آباد رفته بودند، در بام شهر خرم‌آباد و در کنار مظهر افشار، پدر بلوط ایران، نهال کاشتند. یک همایش پیاده‌روی خانوادگی هم با شعار حمایت از محیط‌زیست در پلدختر لرستان برگزار شد.

خوزستانی‌ها هم پرکار حاضر شدند

بیش از ۵۰۰ دانش‌آموز خوزستانی در هفته‌ای که گذشت، آموزش‌های محیط‌زیستی و مفاهیم آن را فرا گرفتند. دوچرخه‌سواری در بهبهان و اجرای برنامه‌های محیط‌زیستی مشارکتی با رفتگران طبیعت از برنامه‌های این شهرستان بود.

سرمایه‌گذاری گیلانی‌ها روی دانش‌آموزان

تبسم شیرین.

از یاری‌رسانی به طبیعت ایران‌مان را به نمایش گذاشتند. ما نیز به رسم هر هفته در جام جم، رسانه حامی فعالان محیط‌زیست، گزارش این قرار سبز و تلاش محیط‌زیستی بچه‌های این سرزمین را منتشر کردیم.

زکی‌پور رحیم‌آباد گیلان با رویکرد ترویج آموزش محیط‌زیستی صورت گرفت. مراسم ویژه‌ای هم برای روز هوای پاک در مدرسه حضرت زینب شهر کیشهر برگزار شد. برنامه‌های آموزشی کارگروه اکوتوریسم موسسه محیط‌زیستی سرزمین ایده‌آل ما و پروژه بذرکاری از طریق اهدای مدادهای سبز به دانش‌آموزان در مدرسه سبز سمای لاهیجان از دیگر برنامه‌های طبیعت دوستان گیلان بود.

بیابان‌زدایی در زرنده کرمان

به کوشش گروه کوهنوردی مهتاب کویر زرنده در استان کرمان، برنامه کاشت بادام کوهی و انگوزه (بومی منطقه) و همچنین پاکسازی مسیر کوهنوردی از زباله انجام گرفت. بیابان زدایی و کمک به رشد گیاهان بومی منطقه از اهداف این گروه است.

فارسی‌ها کم نمی‌آورند

برنامه ۱۸۵ تَشْکِیل پاکسازان طبیعت فارس، در هفته هوای پاک با حضور جمع کثیری از شهروندان شیرازی با پیاده‌روی در پارک سرسبز خیابان چمران همراه بود. برنامه پاکسازی اطراف امامزاده شاهرضا در دهچاه و ورودی این روستا در استان فارس برگزار شد. برنامه‌ای هم در شهرستان نیزباز محور حمایت از طبیعت اجرایی شد. نودوهشتمین برنامه انجمن همیاران و پاکسازان طبیعت شهرستان اقلید به کاشت دانه‌های جنگلی اختصاص یافت و طرح جنگلانه نیز در شهر سروستان اجرا شد.

اجرای پویش جمع‌آوری در بطری برای معلولان

به کوشش انجمن بانوان طبیعت دوست آبدانان و در راستای حفظ محیط‌زیست، پویش در بطری در

پژمان به ما می‌گوید طی این سه سالی که پژمان مراحل درمان را سپری کرده فقط شش ماه هزینه‌های درمان و عمل او توسط یک موسسه خیریه که در تهران فعالیت می‌کند پرداخت شده و دیگر از هیچ نهاد حمایتی چون کمیته امداد و بهزیستی کمکی دریافت نکرده‌اند، مابرای تامین هزینه‌های درمان پژمان مجبور شدیم همه دارو ندارمان را بفروشیم و اکنون درحالی فقط یک خانه خشت و گلی فرسوده برپایمان باقی مانده که حتی پولی برای پرداخت کرایه تاکسی خانه تا بیمارستان را هم نداریم. مریم آبو، بغض گلویش را فرومی‌خورد و در حالی که دست پینه‌بسته‌اش را روی سر فرزندش می‌کشد که سوختگی حتی بخشی از پوست و موی سرش را نیز برده، ادامه می‌دهد: الان دو ماه است کرایه ۲۵۰ هزار تومانی اتاق اجاره‌ای را که در آن زندگی می‌کنیم هم توانسته‌ایم بپردازیم. دکتر معالج پژمان تاکید کرده برای پیشرفت روند درمان باید گوشت و میوه و سبزیجات مصرف کند، اما مادر پژمان می‌گوید حتی پولی برای خرید نان ندارند، چه برسد به خرید این اقلام گرانیقیمت

درنگ

در حسرت ادامه تحصیل

ن سال تحصیلی که شروع شد، پژمان هم که درشش بسیار خوب است، برای حضور در کلاس درس لحظه‌شماری می‌کرد و خوشحال بود اما به دلیل شرایط سخت جسمی و ادامه روند درمان نتوانست به مدرسه برود و از تحصیل بازماند. این پسر بچه فهرجی علاوه بر سوختگی ۴۰ درصدی بدنش، از بیماری هموفیلی نیزنج می‌برد که باعث می‌شود حتی در شب دچار خونریزی بینی شود.

اثر سوختگی شدید به بدنش چسبیده بود، می‌کند. روند درمان اما همچنان ادامه دارد، آن هم در شرایطی که والدین پژمان گاه مجبور به کارتن‌خوابی در کنار بیمارستان‌ها می‌شوند. مادر

میراث فرهنگی این شهرستان، جشنواره‌ای را به همین موضوع اختصاص داده. هفتمین جشنواره گل نرگس کازرون که اختتامیه آن امروز برگزار می‌شود، از هفتم بهمن آغاز شده بود و نمایشگاه صنایع‌دستی، مسابقه نقاشی با موضوع حفاظت آثار، ایجاد میز خدمت و سرمایه‌گذاری، معرفی نمایشگاه بوم مردم شناسی و

معرفی فرهنگ غنی بومی شهرستان، نمایشگاه دستاوردهای ۴۰ ساله انقلاب در حوزه‌های میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری و نمایشگاه احیای پوشش سنتی اقوام کازرون، جشنواره بازی‌های بومی و محلی و نمایشگاه و جشنواره غذای سنتی از جمله رویدادهای جانبی این جشنواره بودند. / ایستا

